

لزوم توجه به ارتباطات معاملاتی، شراکتی و سوابق تراکنش های مشتریان در

شبکه بانکی

الزامات قانونی مبارزه با پولشویی

در راستای ارتقای سطح اثربخشی و کارایی نظام مبارزه با پولشویی، وجود تناظر و احراز تطابق فیما بین "تراکنش های بانکی اشخاص" با "جریان اسناد و اطلاعات مربوط به مبادلات کالاها و خدمات آنها" الزامی است. بر اساس قانون اشخاص باید وجه معامله را به حساب همان طرف معامله یا قرارداد واریز کنند و از انجام هرگونه تراکنش و معاملات مالی الکترونیکی غیرقابل ردیابی احتراز کنند.

همچنین شبکه بانکی نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه بالاتر از "چهار میلیارد ریال"

روزانه مشتری حقیقی و کلیه نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه بالاتر از "10"

میلیارد ریال" روزانه مشتری حقوقی و حساب های سپرده تجاری مشتری حقیقی،

انتقال وجه را منوط به تکمیل قسمت (فیلد) بابت در فرم‌های مربوط و ارایه

دینا تخصصی‌ترین سایت مشاوره حقوقی
اسناد مثبته دال بر انجام معامله، قرارداد و یا علت انتقال وجه کند.

به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی؛ یکی از عوامل اصلی در ارتقای سطح
اثربخشی و کارایی نظام مبارزه با پولشویی در کشور، وجود تناظر و احراز تطابق
فیما بین "تراکنش‌های بانکی اشخاص" با "جریان اسناد و اطلاعات مربوط به
مبادلات کالاها و خدمات آنها" می‌باشد. از آنجایی که به موجب بند "ث" ماده
(۵۸) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال **۱۴۰۲**؛ «تسویه
هرگونه دین و یا بدهی فقط با پول رایج کشور امکان‌پذیر است، مگر آن که قانون،
شیوه دیگری را تعیین کرده یا با رعایت مقررات، ترتیب دیگری بین بدهکار و
بستانکار توافق شده باشد»؛ لذا عملیات مبارزه با پولشویی در کشور، اتکای
وسعی بر پایش جریان مبادله پول و ارزش فیما بین اشخاص حقیقی و حقوقی دارد
و مادامی که امکان بازسازی نظام‌مند تراکنش‌های بانکی مبتنی بر اسناد و اطلاعات
مثبته و مرتبط با آن تراکنش‌ها فراهم نگردد، نظام مبارزه با پولشویی در کشور از

قوام و استحکام مناسبی برخوردار نخواهد شد و اجرای قانون و مقررات مبارزه با پولشویی خدشه‌دار می‌گردد.

دینا تخصصی‌ترین سایت مشاوره حقوقی

با توجه به مراتب فوق و بررسی‌های به‌عمل آمده از طریق اطلاعات موجود در سامانه‌های حاکمیتی این بانک حاکی از آن است که در تعداد متنابهی از تراکنش‌های بانکی که از طریق شبکه بانکی کشور کارسازی می‌شوند، ارتباطات معاملاتی، شراکتی و حتی خویشاوندی معنادار، روشن و شفافی فی‌مابین طرف‌های درگیر در تراکنش‌ها مشاهده نمی‌گردد. بررسی‌های تکمیلی که از طریق پایش نقل و انتقالات اشخاص دارای فعالیت‌های غیرمجاز از قبیل معامله‌گران غیرمجاز ارزی؛ معامله‌گران غیرمجاز دارایی‌های مجازی؛ فعالین حوزه قمار و شرط‌بندی؛ اخلال‌گران بازار پول؛ ارز و فلزات گران‌بها و اشخاص مظنون به پولشویی حاصل شده، حاکی از آن است که بعضاً وجوه واریز شده توسط تعداد قابل توجهی از مشتریان شبکه بانکی، به درخواست طرف معامله آن‌ها و متأسفانه عمدتاً با پذیرش شعبه مؤسسه اعتباری یا عدم اجرای صحیح مقررات مربوط در مؤسسه اعتباری، به حساب غیر واریز می‌شوند، بدون آن‌که واریزکننده، اطلاعی از موضوع و ماهیت فعالیت اقتصادی طرف تراکنش (واریز شونده) داشته باشد.

همین نقیصه سبب شده که در هنگام برخورد و اقدام قانونی علیه اشخاص

متخلف، متأسفانه اشخاص ثالث نیز به دلیل آن که الزامات قانونی در هنگام

انجام تراکنش توسط آنها رعایت نشده و زنجیره تراکنش فیما بین آنها با

اشخاص متخلف قابل ترسیم است، مشمول اعمال ضمانت‌اجراهای شدید

قانونی شوند.

با توجه به مراتب مذکور، تأکید می‌گردد که به موجب ماده (۵) قانون مبارزه با

پولشویی مصوب سال **۱۳۸۶** با اصلاحات و الحاقات بعدی، کلیه اشخاص

حقیقی و حقوقی عهده‌دار اجرای الزامات مبارزه با پولشویی می‌باشند و براین

اساس باید تبصره (۲) ماده (۵۰) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه

با پولشویی مصوب جلسه مورخ **۱۳۹۸/۰۷/۲۱** هیأت محترم وزیران که اشعار

می‌دارد؛ "اشخاص مشمول باید از انجام هرگونه تراکنش و معاملات مالی

الکترونیکی غیرقابل ردیابی احتراز کنند" را به اجرا گذارند. همچنین به موجب

تبصره (۲) ماده (۱۴۳) آیین‌نامه مذکور، اشخاص یادشده باید اطلاعات،

Heyvalaw.com

سوابق، اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود را به نحوی نگهداری و مدیریت

نمایند که قابلیت بازسازی زنجیره معاملات را در صورت نیاز ایجاد کند. علاوه

دینا تخصصی ترین سایت مشاوره حقوقی

بر آنها، به موجب ماده (15) دستورالعمل مبارزه با پولشویی در شرکتهای

تجاری و موسسات غیرتجاری مصوب جلسه مورخ **1391/03/23** شورای

عالی مبارزه با پولشویی، اشخاص باید وجه معامله را به حساب همان طرف

معامله یا قرارداد واریز نمایند.

مؤسسات اعتباری نیز در زمینه نظارت بر تراکنشهای بانکی از حیث موضوعات

مطروحه در این بخشنامه، عهده دار وظایفی می باشند. به عنوان مهمترین نمونه،

به استناد مواد (10) و (11) دستورالعمل شفاف سازی تراکنشهای بانکی

اشخاص؛ مؤسسه اعتباری موظف است، در کلیه نقل و انتقالات الکترونیکی

وجوه بالاتر از "چهار میلیارد ریال" درون بانکی و بین بانکی روزانه مشتری حقیقی

و نیز کلیه نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه بالاتر از "10 میلیارد ریال" درون بانکی

و بین بانکی روزانه مشتری حقوقی و حسابهای سپرده تجاری مشتری حقیقی،

انتقال وجه را منوط به تکمیل قسمت (فیلد) بابت در فرمهای مربوط و رایه

اسناد مثبتة دال بر انجام معامله، قرارداد و یا علت انتقال وجه نموده و تصویری

از اسناد مثبتة مربوط به انتقال وجه در پرونده تراکنش مذکور را نگهداری نماید. **دینا** تخصصی ترین سایت مشاوره حقوقی

بر این اساس، بانک ها موظفند علاوه بر رعایت دقیق مقررات موضوعه در هنگام کارسازی تراکنش های بانکی اشخاص، اقداماتی به شرح ذیل با قید تسریع در آن مؤسسه اعتباری به اجرا درآید:

■ در مواردی که مشتری برای انجام تراکنش ملزم به ارائه مستندات می باشد، شعب و باجه های ذی ربط در آن مؤسسه اعتباری باید مشخصات انتقال دهنده و انتقال گیرنده را با ارکان معامله/قرارداد یا هر نوع مستند ارائه شده توسط مشتری تطبیق دهند و از یکسان بودن آن اطمینان حاصل نمایند. در مواردی که مشخصات طرفین تراکنش با مستندات ارائه شده مشابه نیست، واحدهای مذکور در آن بانک مجاز به انجام تراکنش نخواهند بود. واحد مبارزه با پولشویی و واحد بازرسی آن مؤسسه اعتباری باید در چارچوب ماده (5) "دستورالعمل

موضوع تبصره ماده (7)، تبصره (2) ماده (10) و تبصره ماده (11) دستورالعمل

Heyvalaw.com

شفاف سازی تراکنش های بانکی اشخاص" ابلاغی طی بخشنامه شماره

03/22848 مورخ **1403/02/04**، مداوماً نسبت به بررسی مراتب مذکور

دینا تخصصی‌ترین سایت مشاوره حقوقی

اقدام و هرگونه تخلف از اجرای مقررات و ضوابط یادشده، در چارچوب قوانین

و مقررات مورد رسیدگی قرار گیرد. بدیهی است، چنانچه بازرسان این بانک با

مواردی مواجه شوند که الزامات یادشده در رابطه با آنها رعایت نشده و یا

اقدامات انضباطی مناسب علیه متخلفان توسط مؤسسه اعتباری تمهید

نگردیده باشد، مراتب از طریق ضمانت‌اجراه‌های مذکور در قانون بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران مصوب سال **1402**، مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

2 مؤسسه اعتباری باید به طرق مقتضی از جمله ارسال پیامک، درج در تارنمای

مؤسسه اعتباری و یا صدور اعلامیه از طریق خودپردازها، کیوسک و ابزارهای

پرداخت غیرحضوری، توضیحات و هشدارهای مذکور در این بخشنامه را به

مشتریان خود اعلام و آنها را نسبت به تبعات انجام تراکنش‌های بانکی در صورت

عدم شناخت طرف تراکنش آگاه نمایند.

لازم به ذکر است مسئولیت حسن اجرای ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی بر عهده اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل و سایر اعضای هیأت عامل آن مؤسسه اعتباری می‌باشد و تأکید بر این‌که تخطی از اجرای ضوابط ابلاغی مربوط به مبارزه با پولشویی از جمله مفاد این بخشنامه، حسب مورد مشمول اقدامات نظارتی و انتظامی مقرر از جمله ارائه گزارش به کمیسیون احراز و لغو تأییدیه صلاحیت حرفه‌ای مدیران مؤسسات اعتباری بانک مرکزی و یا کمیسیون تأیید صلاحیت حرفه‌ای و عزل مسئول واحد مبارزه با پولشویی و همچنین ارجاع موارد عدم رعایت به هیأت انتظامی بانک‌ها و سایر ترتیبات مندرج در مواد (23) الی (25) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

بانک‌ها موظفند مراتب را با لحاظ مفاد بخشنامه شماره **96/149153** مورخ **1396/5/16** به تمامی واحدهای ذیربط آن مؤسسه اعتباری ابلاغ کرده و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آورند.